

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci
žalobkyně: **J. U.**
bytem

proti
žalované: **České správě sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 10. 2017, č. j. 605 110 0924/315-PZA

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou žalobkyně napadala rozhodnutí žalované z 10. 10. 2017, č. j. 605 110 0924/315-PZA, kterým žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č. j. R-26.4.2017-423/605 110 0924 ze dne 26. 4. 2017.

2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně včas žalobu, kdy nesouhlasila s nepřiznáním invalidního důchodu. Uváděla, že neví, co má dělat, není schopna pro své velké zdravotní potíže chodit do zaměstnání, zaměstnání byla vždy ukončena pro zdravotní problémy (pohybové či spojené s myšlením), lékařské zprávy prokazují poruchy mozku a tedy vznik onemocnění již od narození, což bylo prokázáno až téměř v jejích 50 letech. Problémy měla již s učením během základní školní docházky, na střední škole a následně při nástupu do zaměstnání. Její pracovní schopnost je již nulová, není schopna chůze, šourá se, orientace v cizím prostředí, zapamatovat si přidělené úkoly. Požadovala proto přiznání vyššího stupně invalidity a uznání dřívějšího data vzniku invalidity do doby, kdy byla pojištěna.
3. Pokud jde o napadené rozhodnutí žalované, kdy byly zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí ČSSZ z 26. 4. 2017, soud uvádí, že pokud jde o rozhodnutí z 26. 4. 2017, tímto rozhodnutím ČSSZ zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“). Účastnice řízení nezískala v rozhodném období potřebnou dobu pojištění. Získala v rozhodném období, tj. v době od 17. 2. 1994 do 16. 2. 2014 pouze 9 roků a 228 dnů pojištění a v době od 17. 2. 2004 do 16. 2. 2014 pouze 2 roky a 43 dnů pojištění.
4. Pokud jde o napadené rozhodnutí z 10. 10. 2017, v rámci námitkového řízení byl vypracován lékařem ČSSZ nový posudek o zdravotním stavu žalobkyně, kdy po prostudování podkladové dokumentace a vlastním vyšetření při jednání lékař ČSSZ dospěl k závěru, že v případě žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zdp. Od 17. 2. 2014 je účastnice řízení invalidní dle § 39 odst. 1 zdp. Jde o invaliditu I. stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 35%. Den vzniku invalidity trvá. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu účastnice řízení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI. – Postižení nervové soustavy, položce 1 – cévní postižení mozku a míchy, dětská mozková obrna, písm. b) – lehké funkční postižení, přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míra poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovních schopností pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), pro kterou se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti na 20-35%. Lékař OSSZ přiklonil k horní hranici procentní sazby míry poklesu pracovní schopnosti, tedy 35%.
5. Soud konstatuje, že z posudku lékaře ČSSZ vyplývá datum vzniku invalidity u žalobkyně od 17. 2. 2014.
6. Z tohoto rozhodnutí pak vyplývá, že s ohledem na datum vzniku invalidity žalobkyně, tato nesplnila dle zákona o důchodovém pojištění jednu z podmínek nároku na invalidní důchod, a to splnění potřebné doby pojištění, a proto jí nemohl být invalidní důchod přiznán.

7. S rozhodnutím žalované z 10. 10. 2017, jak soud shora uvedl, žalobkyně nesouhlasila a podala proti němu žalobu.
8. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že napadeným rozhodnutím byly zamítnuty námitky žalobkyně podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů a § 90 odst. 5 správního řádu uplatněné proti rozhodnutí žalované č. j. R-26.4-423/605 110 0924 ze dne 26. 4. 2017 o zamítnutí žádosti o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zdp), a rozhodnutí bylo potvrzeno.
9. Žalobkyně uplatnila na OSSZ Třebíč dne 20. 3. 2017 žádost o invalidní důchod od vzniku nároku, k níž byla uznána podkladovým posudkem OSSZ Třebíč ze dne 3. 4. 2017 invalidní pro invaliditu I. stupně s procentním poklesem pracovní schopnosti o 35% s tím, že invalidita trvá od 17. 2. 2004, jak byla dříve uznána v roce 2014.
10. Protože žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění před vznikem invalidy, nevznikl ji nárok na přiznání a výplatu invalidního důchodu, proto byla uplatněná žádost rozhodnutím ČSSZ ze dne 26. 4. 2017 zamítnuta pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. a § 40 odst. 1 a 2 zdp. V rozhodném dvacetiletém období před vznikem invalidity od 17. 2. 1994 do 16. 2. 2014 žalobkyně získala pouze 9 roků a 228 dnů pojištění a ne potřebných 10 let pojištění. V rozhodném desetiletém období před vznikem invalidity od 17. 2. 2004 do 16. 2. 2014 žalobkyně získala pouze 2 roky a 43 dnů pojištění a ne potřebných 5 let pojištění. Přehled získané doby pojištění včetně péče o děti a evidence u úřadu práce byl vykázan v OLDP ze dne 26. 4. 2017.
11. V rámci námitkového řízení byl znovu přešetřen zdravotní stav žalobkyně. Posudkem ČSSZ pracoviště Brno ze dne 26. 6. 2017 byl potvrzen vznik i stupeň invalidity. ČSSZ byla proto nucena rozhodnutím o námitkách ze dne 10. 10. 2017 prvoinstančně zamítavé rozhodnutí potvrdit. Žalobkyně nijak nespороvala a nenamítala nesprávnost zhodnocení doby pojištění. Doba zaměstnání, pojištění byla zhodnocena dle dokladů založených v centrální evidenci ČSSZ. Doba evidence u úřadu práce byla započtena v takovém rozsahu, jak umožňuje a stanoví platný zákon o důchodovém pojištění.
12. Pojištěnec má podle ust. § 38 zdp nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se
 - a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
 - b) invalidním následkem pracovního úrazu.

13. Podle ust. § 39 odst. 1 zdp je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35%. Podle ust. § 39 odst. 2 zdp, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.
14. Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí dle ust. § 40 odst. 1 zdp u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků. Podle ust. § 40 odst. 2 zdp se tato potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění 2 roky.
15. Doba evidence u úřadu práce po 31. 12. 1995, po kterou nenáleží hmotné zabezpečení nebo podpora v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci, se započítává v případě pojištěnce mladšího 55 let pro účely důchodového pojištění dle ust. § 5 odst. 2 písm. a) zdp pouze v rozsahu maximálně 1 rok před vznikem nároku na důchod.
16. U žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zdp., který omezuje její tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti významně pro její pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok, a z tohoto důvodu poklesla její pracovní schopnost o 35 %. Tento procentuální pokles však nadále odpovídá invaliditě I. stupně. Jestliže tedy žalobkyně není invalidní ve II. či III. stupni invalidity, popř. nebyla uznána invalidní od dřívějšího data, byla ČSSZ nucena během řízení o námitkách ' potvrdit prvoinstanční rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu od 17. 2. 2014.
17. Protože žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, nárok na invalidní důchod jí ke dni 17. 2. 2014 nevznikl. Třebaže je žalobkyně invalidní a plní podmínku nároku na důchod po stránce zdravotní, nesplňuje 2. zákonnou podmínku získání potřebné doby pojištění. Obě podmínky musí být splněny současně. Pokud žalobkyně nesplňuje podmínku potřebné doby pojištění, nevzniká jí nárok na přiznání důchodu. Platný zdp nepřipouští žádné výjimky. Prominutí nezískání potřebné doby pojištění není možné, a to ani ze zdravotních důvodů, nemožnosti vykonávat zaměstnání či dlouholeté evidence u úřadu práce.
18. Jestliže žalobkyně v žalobě zpochybňuje správnost stanovení míry procentuálního poklesu s poukazem na závažnost svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního

stavu a i správnost stanovení data vzniku invalidity, když onemocnění mozku se projevovalo již od narození, v dětství, žalovaná navrhovala ve smyslu ust. § 4 odst. 2 zopsz vyhotovení nového posudku u příslušné PK MPSV ČR, která znovu posoudí zdravotní stav žalobkyně a rozhodne o jejím zdravotním stavu a stupni invalidity dle platné právní úpravy. Nově vyžádaným dalším odborným posudkem, vyhotoveným v přezkumném soudním řízení PK MPSV ČR, jenž je ze zákona stěžejním důkazem, bude opětovně řádně přeshetřen zdravotní stav a najisto posudkově postaveno, zda je žalobkyně nadále invalidní jen v I. stupni, od jakého data, a zda se případně zdravotní stav zhoršoval a došlo ke změně ve stupni invalidity či nikoliv.

19. Tento posudek, pokud jej soud vyhodnotí za správný, úplný a přesvědčivý, je závazný i pro soud.
20. Rozhodnutí ve věci samé žalovaná ponechává na úvaze soudu dle závěru posudku PK MPSV.
21. Za současného stavu, kdy však není v případě žalobkyně objektivně prokázána a posudkově uznána invalidita II. či III. stupně, a ani dřívější datum vzniku invalidity, nelze žalobě žalobkyně vyhovět. Žalovaná proto navrhuje její zamítnutí jako nedůvodné podle ust. § 78 odst. 7 s.r.s.
22. Krajský soud v Brně v rámci dokazování nechal znovu posoudit zdravotní stav a schopnost soustavné výdělečné činnosti žalobkyně, a to PK MPSV ČR, pracoviště v Brně. Posudek byl vypracován dne 21. 8. 2018 posudkovou komisí ve správném složení a z posudku vyplynulo, že posudková komise měla k dispozici všechny zprávy o zdravotním stavu žalobkyně.
23. Z posudku bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ ze dne 10. 10. 2017 byl u posuzované prokázán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který byl podmíněn již chronickými psychickými potížemi, které opakovaná psychiatrická vyšetření uzavírala jako dysthymii – tedy dlouhodobé depresivní prožívání s částečným snížením sociální fungování a obtížemi při výkonu některých denních aktivit. Současně se u posuzované objevovala osobnostní problematika ve smyslu emoční nestability, sociální maladaptace a útlum v oblasti sociálních vztahů, s pocity výrazné frustrace.
24. Zjištěná úroveň deteriorace kognitivních schopností vykazovala proti vyšetření z roku 2011 progresi, ale nadále se úroveň kognitivních schopností pohybovala v pásmu podprůměru. Posuzovaná byla nadále plně orientovaná, s dobrým verbálním kontaktem, s koherentním myšlením, bez zjištěných suicidálních tendencí.
25. Etiologie těchto potíží byla hodnocena nejen jako psychogenní, ale i organická, tedy předpokládán dopad přítomnosti chronického hydrocefalu, který prokázán v roce 2011.

26. Stran potíží verterobrogenních byly u posuzované prokázány degenerativní změny v oblasti bederní páteře, s omezenou dynamikou ve smyslu bloku tohoto úseku páteře, bez známek kořenové nebo míšní léze, bez prokázaného neurologického deficitu na končetinách. V tomto ohledu se nejednalo o těžkou funkční poruchu v oblasti páteře.
27. Hybnost kloubů dolních končetin přes rtg průkaz artrosy II. stupně v oblasti kolenních kloubů zůstala přiměřeně zachována, bez těžkého omezení jejich pohybového rozsahu.
28. Chronický hydrocefalus byl prokázán CT vyšetřením již v roce 2011 s redukcí mozkové tkáně a kromě již výše uvedeného spolupodílu na psychických obtížích posuzované nevykazoval v průběhu času žádnou progresi a nezpůsobil žádnou další zejména neurologickou symptomatologii.
29. Stran dříve uváděné stresové inkontinence lehkého stupně nebyly prokázány žádné další progredující obtíže.
30. Posuzovaná trpěla nadváhou, bez průkazu orgánových komplikací.
31. Z výše uvedeného vyplývá, že posuzovaná byla dlouhodobě sledována a léčena pro dystymii se sníženou psychickou odolností a výkonností, se spolupodílem osobnostní problematiky a organického podkladu při prokázaném postižení mozku, při zohlednění všech těchto potíží se však nadále jednalo o postižení mozku s lehkým funkčním postižením, neboť prokázané kognitivní dysfunkce byla lehkého stupně, nebyla přítomna těžká depresivní porucha, nebyly přítomny psychotické jevy, nebyla nikdy nutnost hospitalizace z důvodu psychických potíží. Nebyla přítomna žádná významná motorická, senzorická nebo řečová postižení.
32. V oblasti motoriky trvala ataktická a bazofobická chůze a posuzovaná chodila s oporou jedné hole, nicméně v objektivním neurologickém nálezu nebyla shledána žádná porucha hybnosti končetin, žádný neurologický deficit, na končetinách trvala pouze omezená dynamika v oblasti bederní páteře. Pro těžkou nebo středně těžkou funkční poruchu nebo poruchu chůze v této tíži nebyl korelát v objektivním neurologickém stavu.
33. V posudkovém závěru PK uvedla, že na základě prostudované zdravotní dokumentace došla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ šlo u posuzované o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byly psychické potíže na podkladě onemocnění mozku s lehkým funkčním postižením.
34. Pokles pracovní schopnosti posuzované PK hodnotí dle přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., ve znění platném od 1. 1. 2010 následovně – kapitola VII., položka 1b) ve výši 35% (rozpětí 20-35%).

35. Rozhodující postižení funkcí hodnotí PK na horní hranici rozpětí, kterou jsou zohledněny všechny zdravotní potíže posuzované.
35. Pro další navýšení procentního hodnocení nebyl shledán objektivní podklad – posuzovaná má středoškolské vzdělání a zdravotní potíže byly komplexně zhodnoceny.
36. Nadále se jedná o invaliditu I. stupně dle platné legislativy.
37. Datum vzniku invalidity trvá a posudková komise uvedla, že **datum vzniku invalidity je 17. 2. 2014.**
39. Podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se
- a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popř. byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
 - b) invalidním následkem pracovního úrazu.
40. Podle § 40 odst. 1 zdp potřebná doba pojištění na nárok pro invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku –
- dle písm. f) nad 28 let 5 roků.
41. Podle odst. 2 § 40 zdp potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění 2 roky.
42. Krajský soud v Brně uvádí, že má najisto postaveno, že v případě žalobkyně její zdravotní stav odpovídá invaliditě I. stupně a datum vzniku invalidity I. stupně bylo stanoveno PK MPSV ČR 17. 2. 2014, tak jako již předtím posudkem OSSZ i lékařem ČSSZ.
43. Datum vzniku invalidity tedy je jednoznačně 17. 2. 2014.
44. Pokud jde o žalobkyni ve věku 58 let, žalovaná správně posuzovala v souladu s ust. § 40 odst. 1 a 2 období (stanoveno v § 40 odst. 2 zdp), v němž žalobkyně měla splnit potřebnou dobu pojištění.

45. V období uvedeném v § 40 odst. 2 zdp žalobkyně však potřebnou dobu pojištění nesplnila, přičemž podklady pro stanovení doby pojištění jsou založeny v dávkovém spise žalobkyně a žalobkyně v žalobě ani nenapadá, že by nebyla počítána správně doba pojištění, nebo jí nebyla nějaká doba pojištění, kterou splnila, započítána.
46. V tomto směru tedy žádné pochybnosti nejsou.
47. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění musí pojištěnec, aby mu vznikl nárok na invalidní důchod, splnit obě podmínky, a to podmínku stanovenou v písm. a) i b) § 38 zdp, tedy jeho zdravotní stav musí odpovídat některému ze stupně invalidity a navíc musí splnit potřebnou dobu pojištění, musí tedy současně splnit obě podmínky.
48. Pokud jde však o žalobkyni, ta splnila pouze tu podmínku, že její zdravotní stav k datu 17. 2. 2014 odpovídá invaliditě I. stupně, neodpovídá vyššímu stupni invalidity, nesplnila však druhou podmínku, a to potřebnou dobu pojištění, proto jí nárok na invalidní důchod nevznikl.
49. Žalovaná tedy ve věci rozhodla správně, v souladu s platnou právní úpravou, a proto soud žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.) zamítl.
50. Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, náklady řízení jí proto nevznikly, úspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. září 2018

JUDr. Jana Kubenová v. r.
samosoudkyně